

§ 25 tilladelse

Kystbeskyttelse ved Lønstrup

Indhold

§ 25-tilladelse til kystbeskyttelse på land ved Lønstrup	4
1. Afgørelse	4
1.1 Samordningsreglerne	5
1.2 Baggrund	5
2. Beskrivelse af projektet	6
2.1 Projektets placering	6
2.2 Aktiviteter	7
2.2.1 Sandfodring i kampagner	8
2.2.2 Etablering af arbejdsplads og sanddepot	8
2.2.3 Udførelse af aktiviteter	8
3. Foreslåede afværgeforanstaltninger	9
4. Offentlig høring	9
4.1 Resume af høringssvar	9
4.2 Høringens indflydelse på afgørelsen	9
5. Vilkår for tilladelsen	9
6. Begrundelse for afgørelsen	11
6.1 Kystbeskyttelsesaktiviteter	12
6.1.1 Sandfodring	12
6.2 Arbejdsplads	12
6.3 Støj	12
6.3.1 Støj fra kystbeskyttelsesaktiviteterne	13
6.3.2 Undervandsstøj	14
6.4 Trafik	14
6.4.1 Skibstrafik	15
6.5 Rekreative aktiviteter	15
6.6 Natura 2000-områder og beskyttede arter	15
6.6.1 Padder og krybdyr	16
6.6.2 Fugle	16
6.6.3 Fisk	17
6.7 Beskyttet natur	18
6.7.1 Terrestrisk natur	18
6.7.2 Vandløb, søer og havet	20
6.8 Kystprofil og sedimentkoncentration	21
6.8.1 Kystprofil	21
6.8.2 Sedimentforhold	22
6.9 Råstofindvinding	22
6.10 Arkæologi og kulturarv	23
6.11 Landskab og visuelle påvirkninger	23
6.12 Affald	25
6.13 Luft og klima	25
6.14 Samlet konklusion	25
7. Overvågning	26

8.	Offentliggørelse	27
9.	Klagevejledning	28

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1	Miljøkonsekvensrapport
Bilag 2	Resume af høringssvar

§ 25-tilladelse til kystbeskyttelse på land ved Lønstrup

1. Afgørelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed tilladelse efter miljøvurderingslovens¹ § 25 til kystbeskyttelse på land på en 1,1 km strækning ved Lønstrup i Hjørring Kommune. Tilladelsen meddeles til Kystdirektoratet-Drift og Anlæg, der er bygherre for projektet. Tilladelsen meddeles på vilkårene, der fremgår af nærværende afgørelses afsnit 5.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 25 stk. 1 i miljøvurderingsloven. Tilladelsen omfatter de dele af projektet, der foregår på land. Den del af projektet, der omfatter kystbeskyttelse etableret på havet henhører under Kystdirektoratets myndighedskompetence, hvorfor Kystdirektoratet-Kystzoneforvaltning meddeler separat tilladelse til disse aktiviteter. Bygherres miljøkonsekvensrapport omhandler det samlede projekt, både på land og på havet.

Det er endvidere en forudsætning for tilladelsen, at Kystdirektoratet-Drift og Anlæg etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Herunder skal de afværgeforanstaltninger, der er anført i rapporten etableres, ligesom vilkårene i nærværende tilladelse skal overholdes.

Tilladelsen meddeles på baggrund af bygherres offentliggjorte miljøkonsekvensrapport og resultater af de høringer, der er foretaget.

§ 25 tilladelsen (VVM) meddeles på baggrund af:

- Kystdirektoratet-Drift og Anlægs ansøgning af 30. august 2018
- Høringssvar modtaget i forbindelse med de offentlige høringer afholdt i perioderne 7. januar-28. januar 2019 samt 18. november 2020-20. januar 2021.
- Kystdirektoratet-Drift og Anlægs miljøkonsekvensrapport af 13. november 2020.
- Kystdirektoratet-Drift og Anlægs bemærkninger til høringssvar modtaget i 2. offentlighedsfase afholdt i perioden 18. november 2020-20. januar 2021.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 10 k) Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg.

Kystdirektoratet-Drift og Anlæg har i ansøgningen ønsket, at projektet skal undergå en miljøvurdering iht § 18, stk. 2, hvorfor der ikke er truffet afgørelse om miljøvurderingspligt via en screeningsafgørelse. Projektet skal hermed undergå en miljøvurderingsproces, og der skal udstedes en § 25 tilladelse, før projektet kan realiseres.

---

¹ LBK nr. 973 af 25/6/2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (Miljøvurderingsloven).

Miljøstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser i denne sag, da Kystdirektoratet-Drift og Anlæg er bygherre jf. § 3 stk. 1. punkt 1 i miljøvurderingsbekendtgørelsen².

Kystdirektoratet-Kystzoneforvaltning er myndighed for miljøvurderingen af de dele af projektet, som foregår på havet jf. § 17. stk. 3 i miljøvurderingsloven.

1.1 Samordningsreglerne

I projektet skal der foretages en miljøkonsekvensvurdering efter miljøvurderingsloven samt en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet³. Der er således krav om en fælles procedure kaldet samordnet procedure, når disse vurderinger foretages, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 1.

Miljøstyrelsen har som miljøvurderingsmyndighed besluttet, at der anvendes en fælles procedure, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, og der skal således foretages en samlet myndighedsvurdering af projektet. I miljøkonsekvensrapporten er der udarbejdet en væsentlighedsvurdering for alle berørte Natura-2000 områder.

Vurderingerne konkluderer, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for de berørte Natura 2000-områder N6 "Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å", N7 "Rubjerg Knude og Lønstrup Klint", N202 "Lønstrup Rødgrund" og N203 "Knudegrund", jf. habitatbekendtgørelsen⁴ og kysthabitatbekendtgørelsen⁵. Med de stillede vilkår vurderes projektet ikke at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i de naturlige udbredelsesområder for de dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier.

1.2 Baggrund

Kystdirektoratet og Hjørring Kommune har i en fællesaftale fastsat en målsætning om at fastholde kystlinjen og skrænten ved Lønstrup, så bebyggelsen bag kystskrænten kan bevares. Det overordnede mål med fællesaftalerne er, at Vestkysten på de gældende strækninger så vidt muligt bevares, som den er i dag. Dette gøres ved at fastholde et naturligt kystprofil med en bred strand, hvor kystens tilbagerykning bremses.

Baggrunden for at opnå målsætningen er de løbende fodringer, der er sket siden 1980'erne. Fodringen opretholder en strand foran skråningsbeskyttelsen, og det forhindres, at der bliver dybere foran bølgebryderne.

I forhold til tidligere fællesaftaler er målsætningen og den planlagte indsats for perioden 2020-2024 betydelig mere ambitiøs. Tidligere fællesaftaler har ikke været tilstrækkeligt omfattende, hvilket har medført et efterslæb i forhold til den naturlige erosion, som har betydet, at kysten nogle steder er rykket tilbage og kystprofilet er svækket. Med den nye fællesaftale vil efterslæbet i den kommende periode blive kompenseret i et betydeligt omfang.

---

² BEK nr. 913 af 30/08/2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (Miljøvurderingsbekendtgørelsen).

³ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer (Habitatdirektivet).

⁴ BEK nr. 1595 af 06/12/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen).

⁵ BEK nr. 654 af 19/05/2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet

Kystbeskyttelsen sker i dag ved en skråningsbeskyttelse af brudsten langs skræntfoden samt to landingsplads høfder og ti bølgebrydere, der også består af brudsten. Desuden udføres sandfodring, der sammen med vedligeholdelse af de eksisterende hårde anlæg udgør den samlede kystbeskyttelse ved Lønstrup. Projektet omfatter ikke etablering af yderligere hård kystbeskyttelse, men de eksisterende anlæg vedligeholdes i nødvendigt omfang. Den hårde kystbeskyttelse samt vedligeholdelse heraf er ikke en del af det ansøgte projekt og dermed ikke omfattet af bygherres miljøkonsekvensrapport.

Hvis der ikke gennemføres kystbeskyttelse på strækningen, vil der ske erosion, som på sigt kan føre til tilbagetrækning af kysten og sammenstyrtning af skrænten. Erosionen kan betyde at infrastruktur, boliger og bygninger ødelægges eller eroderer bort.

2. Beskrivelse af projektet

Projektet er tidsbegrænset til en femårig periode fra udstedelsesdatoen for nærværende miljøtilladelse.

Det er det samlede projekt, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, idet aktiviteter både til lands og til vands er beskrevet i nærværende projektbeskrivelse.

2.1 Projektets placering

Der er ansøgt om etablering af kystbeskyttelse på en 1,1 km lang kyststrækning ved Lønstrup fra station 0-1130. Strækningen fremgår af Figur 1.

Projektet omfatter sandfodring i form af kystnær fodring samt strandfodring. I forbindelse med udførelse af arbejdet etableres der en midlertidig arbejdsplads på eksisterende parkeringsplads i byen. Endvidere etableres et eventuelt sanddepot på stranden nord for den Norlige landingspladshøfde.

Figur 1 – Strækning for kystbeskyttelse ved Lønstrup med angivelse af, hvor der udføres sandfodring.

2.2 Aktiviteter

Projektet om kystbeskyttelse ved Lønstrup omfatter sandfodring kystnært i form af klapping, rainbowing og indpumpning via flyderørledning, samt fodring på stranden via indpumpning gennem bundliggende- eller flydende rørledning, såvel som tilkørsel over land.

De ovenfor nævnte aktiviteter udgør sammen med vedligeholdelsen af de eksisterende hårde kystbeskyttelses anlæg, der ikke er omfattet af projektet, den samlede kystbeskyttelsesindsats på strækningen.

Det gennemsnitlige årlige sandfodringsbehov er fastlagt ud fra fællesaftalens økonomiske ramme i perioden 2020-24 med henblik på at kunne opretholde den målsætning, der er sat for strækningen. Over den femårige periode vil der maksimalt være mulighed for at sandfodre med en samlet mængde på 1,02 mio. m³.

Sandfodringen udføres ved fire forskellige metoder; klapping, rainbowing og strandfodring ved kørsel over land eller indpumpning fra skibe.

2.2.1 Sandfodring i kampagner

Sandfodring gennemføres som regel i såkaldte kampagner, da behovet for sandfodring afhænger af, hvor stor erosionen er på strækningen. Både sandmængden og den anvendte metode kan variere.

Ved årlige kampagner anvendes i alt 204.000 m³, mens der ved kampagner hvert tredje år anvendes i alt 612.000 m³. Den enkelte kampagne gennemføres enten som strandfodring eller kystnær fodring. Over den femårige periode vil der være et behov for at sandfodre med en samlet maksimal mængde på 1,02 mio. m³.

Ved strandfodring er intensiteten ca. 200 m³/m, mens den for kystnær fodring kan være op til omkring 550 m³/m.

2.2.2 Etablering af arbejdsplads og sanddepot

Ved strandfodring etableres en midlertidig arbejdsplads på land, hvor maskiner og oplagrede materialer opbevares. Arbejdspladsen anlægges på den eksisterende parkeringsplads oven for klinten. Det vil kun være en mindre del af parkeringspladsen, der vil blive anvendt som midlertidig arbejdsplads, og der vil stadig være mulighed for offentligheden at parkere på pladsen, mens kyst-beskyttelsesarbejdet foregår.

Arbejdspladsen vil være befæstet med belægning og være af en passende størrelse. Desuden skal der, hvis det er muligt, være tilkøblingsmulighed til spildevand, vand og el. Arbejdspladsen vil være op til 1.000 m².

Der vil udelukkende være belysning i form af lys fra skurvogne eller fra kørende materiel, men ikke i form af arbejdslamper som ved egentlige byggepladser. Lyset vil derfor kun kunne ses ved aktivitet og i nær afstand af pladsen.

Ved afsluttet arbejde skal entreprenøren reetablere området, så det fremstår i sin oprindelige tilstand.

Der etableres evt. et midlertidigt sanddepot på stranden ved Nordre Strandvej.

2.2.3 Udførelse af aktiviteter

2.2.3.1 Sæson for sandfodring

Sandfodring sker typisk fra havsiden i perioden april til slutningen af september. Det sker dog, at entreprenører begynder tidligere på året på grund af ledige ressourcer og optimale vejrforhold. Den typiske vejrligsbegrænsning for sandfodring på Vestkysten er en bølgehøjde på 1,5-3 meter. Storm og medfølgende høj vandstand vil også påvirke arbejdsforholdene ved strandfodring ved tilkørsel over land. Høj vandstand må forventes at medføre stilstand i arbejdet.

I projektperioden forventes sandfodring fra havet i perioden april til september og i vinterhalvåret, hvis det bliver nødvendigt. Der kan opstå ekstraordinære situationer efter en storm, hvor hurtig udbedring er påkrævet. Her kan sandfodring gennemføres senere på året.

2.2.3.2 Arbejdstider på døgnet

Gennemførelse af en kampagne med sandfodring kan udføres døgnet rundt, alt afhængig af vejret og eventuelt nedbrud af materiel. I kampagneperioden opererer entreprenørmaskiner på land i samme tidsrum, hvis metoden kræver det.

Strandfodring ved tilkørsel fra land kan gennemføres hele året afhængig af behovet, dog typisk begrænset til almindelig arbejdstid, dvs. mandag til fredag kl. 07.00-18.00.

2.2.3.3 Arbejdets varighed

Varigheden af en kystnær sandfodringskampagne med maksimal sandmængde (612.000 m³) varer fra 10-25 døgn afhængig af antallet af sandfodringskibe.

Strandfodring med kørsel over land forventes at tage ca. 1½-2 måneder. Strandfodring ved tilkørsel over land kan foregå i dagtimerne fra forår til efterår, undtaget perioden mellem Skt. Hans og august.

Arbejdet med entreprenørmaskiner i forbindelse med strandfodring vil tage op til 29 døgn.

3. Foreslåede afværgeforanstaltninger

Kystdirektoratet-Drift og Anlæg har oplyst i miljøkonsekvensrapporten, at der for at mindske projektets påvirkninger af omgivelserne er indarbejdet en række afværgeforanstaltninger i projektet. Bygherres forslag til afværgeforanstaltninger er en integreret del af projektet, og de er indarbejdet i miljøkonsekvensrapporten.

For enkelte af de foreslåede afværgetiltag vurderer Miljøstyrelsen, at de ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at projektet ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger. På den baggrund har Miljøstyrelsen fastsat vilkår, der sikrer, at projektets påvirkning ikke bliver væsentlig. I de tilfælde, hvor afværgetiltagene ikke er tilstrækkelige henvises til begrundelserne for de enkelte vilkår i afsnit 5.

4. Offentlig høring

4.1 Resume af høringssvar

Høringssvar indkommet i 2. offentlighedsfase fremgår af vedlagte bilag 2. Herunder fremgår Miljøstyrelsens og Kystdirektoratet-Kystzoneforvaltnings bemærkninger til indkomne høringssvar.

4.2 Høringens indflydelse på afgørelsen

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke er indkommet bemærkninger i høringsperioden, der peger på nye væsentlige miljøforhold, der ikke allerede er belyst i miljøkonsekvensrapporten. Der er i øvrigt ikke indkommet bemærkninger, der ændrer ved, at der kan opnås tilladelse til projektet jf. udkast til tilladelse sendt i offentlig høring i perioden 18. november 2020 til 20. januar 2021.

5. Vilkår for tilladelsen

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Kystdirektoratet-Drift og Anlæg gennemfører projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger – herunder afværgeforanstaltninger, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten.

Herudover skal Kystdirektoratet-Drift og Anlæg gennemføre projektet i overensstemmelse med nedenstående vilkår:

Sandfodring

1. Der må fodres med op til 1,02 mio. m³ på den 1,1 km lange strækning ved Lønstrup i en 5 årig periode.

2. Den maksimale årlige mængde sand må udgøre 612.000 m³ ved kampagner hvert 3. år og 204.000 m³ ved årlige kampagner.
3. Strandfodringsraten må ved strandfodring maksimalt være 200 m³/m, mens den for kystnær fodring maksimalt må være 550 m³/m.
4. De fartøjer, der udfører fodringen, skal være udstyret med elektronisk positioneringsudstyr, hvor positionen løbende registreres. Skibets position skal være tilgængelig via det nationale overvågningssystem for skibsfart: AIS i klasse A.
5. Kystdirektoratet – Drift og Anlæg skal senest 1. februar hvert år indberette det foregående års fodring til Kystdirektoratet - Kystzoneforvaltning. Indberetning skal ske på mail til KDI@kyst.dk. Journalnummer 18/01066 skal påføres. Indberetning skal indeholde oplysninger om fodringsmængder, fodringstidspunkter, fodringsstrækninger.
6. Udstrækningen af fysisk tab og fysisk forstyrrelse af havbundens overordnede habitattyper bør vurderes, dokumenteres og indrapporteres til Miljøstyrelsen (mst@mst.dk). Indrapporteringen af udstrækningen af fysisk tab og fysisk forstyrrelse af havbundens overordnede habitattyper bør ske efter endt sandfodring, så udstrækningen af fysisk tab og fysisk forstyrrelse af havbundens overordnede habitattyper bedst kan vurderes.

Færdsel

7. Såfremt etableringen af nye veje/kørespor ikke kan undgås, skal disse fjernes efter endt arbejde og tilstanden reetableres, så den er sammenlignelig med tilstanden før projektstart. Der skal foreligge dokumentation herfor ved f.eks. plantelister, fotodokumentation m.v.

Orientering af omkringboende

8. Ejere af ejendomme nær kystbeskyttelsesaktiviteterne skal orienteres via brev minimum 14 dage før forventet strandfodring på strækningen påbegyndes. Orienteringen skal indeholde informationer om den forventede tidsperiode arbejdet foretages i samt oplysninger om, hvilke gener det vil kunne medføre. Brevet skal indeholde kontaktoplysninger i form af telefonnumre og mailadresser til Kystdirektoratet-Drift og Anlæg, som skal kunne kontaktes på alle tidspunkter af døgnet i perioder med igangværende fodringsarbejde.

Varselsbrev kan undlades ved akut opstået behov for strandfodring.

Etablering af arbejdspladser

9. Arbejdsområder, hvor der foretages strandfodring, skal afmærkes forsvarligt, og der skal opstilles advarselsskilte.
10. Arbejdspladsen må maksimalt have en størrelse på 1.000 m². Området skal efter endt arbejde reetableres til en tilstand sammenlignelig med deres oprindelige tilstand.
11. På arbejdspladsen må der maksimalt oplagres 3.000 liter brændstof og olieprodukter.
12. Der må i forbindelse med arbejdspladsen ikke være permanent belysning i tidsrummet kl. 22 -07. Arbejdsbelysning til sikring af, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt, må alene finde sted ved flytbare lyskilder, der ikke må give anledning til generende blænding eller reflekser i omgivelserne.

Fortidsminder på havbunden

13. I forbindelse med brug af bundankre til fastholdelse af flyderørledninger ved sandfodring skal der opretholdes en sikkerhedsafstand på 500 meter til de fortidsminder på havbunden, der er beskyttet af museumslovens § 29 g, stk. 2. Efter aftale med Marinarkæologi Jylland kan vilkåret bortfalde eller zonen mindskes, hvis der udføres en marinarkæologisk undersøgelse af fortidsminderne af det marinarkæologisk ansvarlige museum på bygherres regning. Kystdirektoratet – Kystzoneforvaltning, samt Miljøstyrelsen, skal underrettes herom.
14. Kystdirektoratet - Drift og Anlæg skal koordinere kystbeskyttelsesaktiviteterne på strækningen med Hjørring Kommune. Der må ikke ske samtidig sandfodring på strækningen og nabostrækninger hertil. Den samlede sandmængde på strækningen (både anvendt af KDI - Drift og Anlæg og Hjørring Kommune) skal af Kystdirektoratet- Drift og Anlæg sikres ikke at overstige mængderne i vilkår 2. Dokumentation for overholdelse af vilkåret skal kunne fremvises på Miljøstyrelsens forlangende.

Projektet skal desuden overholde den til enhver tid gældende øvrige lovgivning.

6. Begrundelse for afgørelsen

Kystdirektoratet – Drift og Anlæg har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport for projektet, som Miljøstyrelsen har modtaget i endelig udgave i 13. november 2020. Miljøstyrelsen har gennemgået rapporten og fundet, at rapporten opfylder kravene i § 20 i miljøkonsekvensloven, og at de deri indeholdte oplysninger, som er væsentlige for afgørelsen, er korrekte.

På baggrund af miljøkonsekvensrapporten samt Miljøstyrelsens vurderinger af de identificerede konsekvensers væsentlighed og af de foreslåede afværgeforanstaltningers tilstrækkelighed, finder Miljøstyrelsen, at kystbeskyttelse ved Lønstrup på land kan gennemføres uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv., hvis rammerne for kystbeskyttelsesaktiviteterne som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten af 13. november 2020, herunder de beskrevne afværgeforanstaltninger, og vilkårene for tilladelse, jf. afsnit 5, overholdes.

Når rammerne for kystbeskyttelsesaktiviteterne som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten af 13. november 2020, herunder de beskrevne afværgeforanstaltninger, samt vilkårene i nærværende tilladelse, jf. afsnit 5, overholdes, vurderer Miljøstyrelsen, at kystbeskyttelse ved Lønstrup kan gennemføres uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv.

Miljøstyrelsen vurderer, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rastoområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier, når afværgeforanstaltninger beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og vilkårene i nærværende tilladelse efterkommes. Ligeledes vurderes det på baggrund af miljøkonsekvensrapporten, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for de omkringliggende Natura 2000-områder nr. N202 "Lønstrup Rødgrund" (afstand ca. 1,5 km), N203 "Knudegrund" (afstand ca. 11 km), N7 "Rubjerg Knude og Lønstrup Klint" og N6 "Kærsgård

Strand, Vandplasken og Liver Å”, jf. habitatbekendtgørelsen⁶ og kysthabitatbekendtgørelsen⁷.

Det er Miljøstyrelsens samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige gener, som følge af projektet tilladt ved nærværende afgørelse. Endvidere ses de ændringer projektet medfører, ikke at have en sådan karakter eller omfang, at det taler afgørende imod, at projektet etableres.

Neden for fremgår emnebaseret begrundelse for de stillede vilkår i nærværende tilladelse.

6.1 Kystbeskyttelsesaktiviteter

Af hensyn til forsigtighedsprincippet finder Miljøstyrelsen det nødvendigt at fastsætte vilkår for de områder, hvor udførelsen af projektet som ansøgt er essentielt for at undgå væsentlige påvirkninger.

6.1.1 Sandfodring

Der er i nærværende tilladelse stillet vilkår 1-4 omhandlende sandfodringen både i forhold til anvendte sandmængder, metoder samt materiel. De vurderinger af projektets miljøpåvirkninger, der er foretaget i miljøkonsekvensrapporten, er baseret på baggrund af de oplyste forhold. Såfremt metoder, sandmængder m.v. ændres er det ikke sikret, at miljøkonsekvensrapportens vurderinger er dækkende. Vilkårene er stillet med baggrund i de oplysninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Miljøstyrelsen vurderer, at vilkårene er nødvendige for at sikre, at projektet gennemføres som ansøgt. Vilkår 5 omhandler bygherres dokumentation for sandfodringen og fungerer som kontrol for gennemførelse af projektet. Kystdirektoratet – Drift og Anlæg registrerer allerede både mængder og sandfodringslokaliteter i forbindelse med af-rapportering samt planlægning af behovet for indsatsen for kystbeskyttelse. Disse data kan indgå som dokumentationsgrundlaget i vilkår 6.

6.2 Arbejdsplads

Vilkår om størrelse, placering og anvendelse af arbejdsplads fastsættes, dels på baggrund af bygherres forslag og dels på baggrund af Miljøstyrelsens vurdering, jf. vilkårene 9-10. Der vil her være en væsentlig mængde trafik og transport af materiel til arbejdspladsen. Ligeså fastsættes vilkår om maksimale mængder af olieprodukter til opbevaring, jf. vilkår 11. Miljøstyrelsen vurderer, at opbevaring af olieprodukter skal ske efter kommunes anvisninger. Miljøstyrelsen vurderer, at dette i tilstrækkeligt omfang sikrer mod jord- og grundvandsforurening. Såfremt der sker spild af brændstof og olieprodukter, skal spildet opsamles og bortskaffes efter anvisning fra kommunen. Vilkår 12 omhandler belysningsforhold på den midlertidige arbejdsplads og sikrer, at projektet ikke medfører unødvendige gener for beboere og besøgende i lokalområdet. Der er i Hjørring Kommune ikke udarbejdet regulativ for midlertidigt arbejde med lokalt fastsatte rammer.

6.3 Støj

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for projektets støjmæssige konsekvenser for omkringboende, ligesom undervandsstøj i relation til dyr er vurderet.

---

⁶ BEK nr. 926 af 27/06/2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁷ BEK nr. 654 af 19/05/2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

6.3.1 Støj fra kystbeskyttelsesaktiviteterne

Bygge- og anlægsarbejder giver ofte anledning til generende støj i omgivelserne og er som regel vanskelig at begrænse til de niveauer, som støj fra de almindelige virksomheder, forventes at kunne overholde, jf. Miljøstyrelsens støjvejledning.

Støjgener fra bygge- og anlægsarbejder er reguleret af miljøaktivitetsbekendtgørelsen, og skal anmeldes til kommunen min. 14 dag før igangsættelse af arbejderne. Hjørring Kommune har ikke vedtaget forskrifter herfor i henhold til bekendtgørelsen. Det vurderes, at støj fra kystbeskyttelsesaktiviteterne er at henregne under støj fra bygge- og anlægsarbejder.

Miljøstyrelsen har i december 2017 endvidere udsendt en vejledning om regulering af denne type aktiviteter, og i 2012 udgivet et miljøprojekt, Miljøprojekt nr. 1409 om bekæmpelse af støj fra byggepladser, som beskriver støjemissionerne fra bygge- og anlægsarbejderne og de tiltag, der kan anvendes til at begrænse støjgenen mest muligt.

Miljøstyrelsen er kun miljøvurderings myndighed på land og kan derfor kun regulere støjklender fra kystbeskyttelsesaktiviteterne på land. Støjklender på vand kan reguleres i Kystdirektoratet-Kystzoneforvaltnings afgørelse vedr. kystbeskyttelsesaktiviteterne fra skibene. I Miljøstyrelsens regulering i forhold til landanlægget indgår dog også den kumulative effekt, som støj fra aktiviteterne på havet medfører.

Støj genereret fra kystbeskyttelsesaktiviteterne stammer primært fra entreprenørmaskiner på stranden samt fra sandfodrings-skibene. Arbejdet foregår hele døgnet, og arbejdsstedet flytter sig langs kysten i takt med, at arbejdet skrider frem.

Bygherre har foretaget beregning af støj som følge af projektet ved støjfølsomme bygninger placeret både foran og bag ved en 10 m høj klit. Det samlede resultat af støjberegningerne viser, at der i værste tilfælde er ca. 900 boliger, der belastes med støj mellem 40-70 dB(A), mens der er tre boliger, der belastes med >70 dB(A). Støjgrænser for normale anlægsarbejder fastsættes ofte til 70 dB(A) mandag-fredag kl. 7-18 og til 40 dB(A) uden for dette tidsrum.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at det ikke er muligt at tilrettelægge arbejdet, så der kun sandfodres inden for almindelig arbejdstid, da ophold i fodringen uden for almindelig arbejdstid betyder en reduktion i sandmængden som følge af udgifter i forbindelse med ventetid for skibene, når der skal være ophold. Hermed bliver kubikmeterprisen dyrere og sikkerheden kan ikke opretholdes på strækningen inden for rammerne af fællesaftalen.

Miljøstyrelsen vurderer, at projektet kan medføre væsentlige støjpåvirkninger af omkringboende. De udarbejdede beregninger vurderes dog at være et udtryk for den værste tænkelige situation, idet der ikke er taget højde for den aktuelle klit-/klinthøjde og heller ikke er korrigeret for bygningernes skærmende effekt. Støjpåvirkningen vil endvidere være af midlertidig karakter, idet fodringen normalt udføres over to uger pr. kilometer kyststrækning.

Det vurderes, at der ikke er mulighed for etablering af tekniske afværgeforanstaltning ligesom det på baggrund af miljøkonsekvensrapporten vurderes, at der ikke er mulighed for nedbringelse af støjpåvirkningen af omgivelserne ved tidsmæssig planlægning af kystbeskyttelsesaktiviteterne.

For at beboerne kan forberede sig på, at der kommer til at ske strandfodringsarbejder, vil Kystdirektoratet-Drift og Anlæg, ud over at anmelde arbejderne til kommunen, også varsle de omkringliggende husstande minimum 14 dage inden arbejdet startes. Med afværgetiltaget kan ejere af nærliggende ejendomme herunder beboere og sommerhusejere bedre tilrettelægge deres hverdag og ophold, så en eventuel påvirkning fra støj kan nedbringes eller helt undgås.

Miljøstyrelsen vurderer, at der foruden ovenstående afværgetiltag skal oprettes en døgnåben hotline af bygherre, der skal give naboer og omkringboende informations-

og kontaktmulighed, mens kystbeskyttelsesarbejdet pågår. Der er stillet vilkår 8 her-til.

6.3.2 Undervandsstøj

Ved sandfodring genereres undervandsstøj fra selve skibet, ved klapning og ved pumpeaktivitet i forbindelse med rainbowing og strandfodring. Kraftig støj i forbindelse med kystbeskyttelsesarbejdet kan potentielt påvirke fisk negativt i form af enten permanent eller midlertidigt høretab eller ændret adfærd.

Bygherres modelberegninger viser, at fisk kan opholde sig i umiddelbar nærhed af sandfodringsskibe, uden at deres hørelse tager skade. Støj fra skibet må dog forventes at medføre en vis undvigereaktion hos de mest følsomme arter.

For marsvin og sæler i vand vurderes den væsentligste kilde til forstyrrelser fra skibstrafik at være undervandsstøj. Marsvin er mere følsomme over for støj sammenlignet med sæler. For undervandsstøj er det vurderet, at grænserne for midlertidig eller permanent høreskade hos havpattedyr ikke overskrides, når det antages, at de ikke bliver i området under støjpåvirkningen, men svømmer væk fra støjpåvirkningen. Når dyrene søger væk, vil lydstyrken aftage med afstanden, og dermed vil dyrene nå uden for en afstand, hvor de risikerer at pådrage sig temporære eller permanente høreskader.

Der er ikke forekomst af hot-spot-områder for marsvin ved Lønstrup, da disse knytter sig til Natura 2000-områder med marsvin på udpegningsgrundlaget.

Miljøstyrelsen vurderer, at sandsynligheden for at sæler og marsvin påvirkes af undervandsstøj i forbindelse med projektet er lille. En evt. påvirkning vil være midlertidig og lokalt forekommende i form af adfærdsændringer, idet havpattedyrene vil svømme væk fra skibene og dermed ikke udsættes for støjniveauer, der kan medføre høreskader.

6.4 Trafik

Trafik til og fra arbejdspladsen fra landsiden vil på daglig basis bestå af biltrafik i forbindelse med transport af de få arbejdere, der skal arbejde på landsiden, når der strandfodres. Derudover vil der forekomme tungere trafik i forbindelse med til og frafrakørsel af dozere, gummigeder mm. Færdslen til og fra arbejdspladsen medfører derfor, at trafikken vil forøges i forhold til normal rekreativ anvendelse af parkeringspladsen i Lønstrup.

Ved tilkørsel af sand over land vil der ske transport på ruten fra Hirtshals til Lønstrup, hvor Tornby passerer. Trafikken i Hirtshals og Tornby er gennemgående og med høj hastighed. Kørslen i Lønstrup vil opfattes langsom og pladskrævende, da især de sidste 300 meter af ruten langs Strandvejen består af et meget smalt vejprofil, der er omgivet af bygninger og støttemure uden faciliteter til lette trafikanter eller mulighed for vigemanøvrer. I miljøkonsekvensrapporten er det vurderet, at der de sidste 300 m af transportruten gennem Lønstrup er øget risiko for ulykker som følge af den øgede lastbilkørsel. På grund af den naturligt lave hastighed på lokaliteten reduceres risikoen for konflikter og ulykker, og det giver de forskellige trafikantgrupper gode muligheder for at tilpasse sig den øvrige trafik. Videre fremgår det, at trafikafviklingen vil blive koordineret med vejmyndigheden, Hjørring Kommune.

Samlet vurderer Miljøstyrelsen at trafikken til den midlertidige arbejdsplads samt projektområdet ikke vil give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger. Hastigheden på den mest risikobetonede strækning 300 m før stranden i Lønstrup er lav, og den øgede trafik forekommer i en relativt afgrænset periode uden for højsæsonen for turister. For at beboere i området kan forberede sig på, hvornår kystbeskyttelsesaktiviteterne foretages stiller Miljøstyrelsen vilkår 8 om, at Kystdirektoratet- Drift og Anlæg skal sende varselsbreve ud til omkringboende. Miljøstyrelsen vurderer desuden, at de arbejdsområder, hvor der foretages strandfodring, skal afmærkes forsvarligt, og der

skal opstilles advarselsskilte, jf. vilkår 9. Miljøstyrelsen vurderer at vilkåret vil medføre, at besøgende i området herunder på stranden kan tage højde for den øgede trafik som sandfodringsaktiviteterne medfører på stranden. Dermed vurderes den øgede trafik på stranden som følge af projektet ikke at medføre en væsentlig påvirkning i området.

6.4.1 Skibstrafik

De første par kilometer ud for strækningen ved Lønstrup er der meget lidt skibstrafik. Svarende til enkelte skibe i døgnet. Omkring otte kilometer ud for kysten stiger intensiteten til ca. et skib i timen, der sejler forbi strækningen. Der forventes at forekomme en mindre kumulativ effekt med den øvrige skibstrafik langs med kyststrækningen, idet antallet af sandfodringskibe pr. kampagne er op til ca. 440 skibe afhængig af typen af kampagne. Forstyrrelse fra skibets fysiske tilstedeværelse og luftbåren støj vurderes at påvirke havfugle i området forskelligt. Samlet vurderes den øgede skibstrafik ikke at medføre væsentlige påvirkninger af fugle langs kysten, idet en eventuel påvirkning vil være lokal og havfugle typisk opholder sig på åbent hav og søger føde på større vanddybder.

6.5 Rekreative aktiviteter

I forbindelse med udførelsen af kystbeskyttelsesarbejderne, kan både stranden og kystlandskabet blive forstyrret af kystbeskyttelsesaktiviteterne.

Kystbeskyttelsesaktiviteterne kan give gener for turister og andre, der bruger området til rekreative formål som surfing, fritidsfiskeri, badning m.v. Det vil dog være muligt at finde egnede steder til disse aktiviteter andre steder i nærheden af projektets aktiviteter, idet sandfodringen foregår over den relative korte strækning på 1,1 km i op til 25 dage dog 1½-2 måneder ad gangen ved tilkørsel over land. Det vil være muligt at anvende andre nærliggende strande og parkeringspladser i området. Kystbeskyttelsesaktiviteterne finder sted uden for højsæsonen fra Skt. Hans til august måned.

Miljøstyrelsen finder på det grundlag ikke anledning til at stille vilkår til projektet med hensyn til de rekreative interesser i og omkring projektområdet. Der er dog stillet vilkår 9 om skiltning af områder, hvor strandfodring foretages, så besøgende kan tage de nødvendige forholdsregler for færdsel i området.

6.6 Natura 2000-områder og beskyttede arter

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en vurdering af projektet i forhold til beskyttelseshensynene i de Natura 2000-områder, der berøres af projektet. Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten udarbejdet væsentlighedsvurdering for projektet.

Ud for og nord for strækningen ved Lønstrup findes to marine Natura 2000-områder hhv. N202 "Lønstrup Rødgrund" (afstand ca. 1,5 km) og N203 "Knudegrund" (afstand ca. 11 km). Umiddelbart syd for strækningen ligger Natura 2000-område N7 "Rubjerg Knude og Lønstrup Klint", og ca. 1,5 km nord for strækningen ligger Natura 2000-område N6 "Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å".

Konklusionen på baggrund af væsentlighedsvurderingen er, at projektet på land ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne omfattet af gældende habitatbekendtgørelse og kysthabitatbekendtgørelse, når projektet udføres som ansøgt.

Der findes en række særligt beskyttede arter (Bilag IV-arter) i de områder, som projektet berører. Miljøkonsekvensrapporten og styrelsens vurdering efter habitatbekendtgørelsen og kysthabitatbekendtgørelsen viser, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag

IV-arter eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier.

Ydermere vurderes det, at eventuelt forekommende bilag IV-arter inden for projektområdet, den umiddelbare nærhed hertil samt i vandområder ikke vil blive påvirket af projektet, idet arternes potentielle levesteder ikke bliver påvirket.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke skal gennemføres afværgetiltag i projektet for at undgå væsentlig påvirkning af arter. For en mere detaljeret gennemgang heraf, henvises til nedenstående afsnit om padder, fugle og fisk.

Kvælstofemissionen vurderes ikke at kunne påvirke forekommende og potentielt forekommende bilag IV-arter i området direkte. Indirekte kunne en påvirkning ske ved, at bilag IV-arternes yngle- og rasteområder ændrer tilstand mod mindre favorable forhold som følge af en øget kvælstofdeposition. Det er dog vurderet, at kvælstofdepositionen ikke er væsentlig og ikke vil forårsage ændringer af tilstanden i naturtyper.

6.6.1 Padder og krybdyr

Færdsel med tunge maskiner kan potentielt beskadige bilag IV-arter, der har gravet sig ned for at raste eller overvintre, eller ødelægge deres yngle- og rastesteder. Færdsel med tungt maskineri foregår kun på eksisterende veje, parkeringsplads og stier og ikke direkte i klitterne, hvorfor rastende og overvintrende individer ikke vil blive påvirket. Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der langs strækningen ved Lønstrup ikke er registreret bilag IV-arter i umiddelbar nærhed af kysten. Der er registreret bilag IV-padder i tilknytning til ferske områder inde i landet ved bl.a. Skallerup Klit, og der er registreret markfirben ved Rubjerg Knude samt mod nord ved bl.a. Kærsgård Strand.

På grund af den høje klint langs strækningen vurderes det, at sandsynligheden for forekomst af padder og markfirben på selve stranden er lille. Der anvendes udelukkende eksisterende kørevejene, og da de umiddelbare omgivelser hertil er bebyggede, vurderes det, at sandsynligheden for tilstedeværelse af padder og markfirben på selve stranden eller på eksisterende vej er minimal. En eventuel påvirkning vurderes ikke at være væsentlig, og der vil ikke ske forringelse af bestandens funktionalitet.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund heraf, at af projektet ikke vil medføre forsætlig indfangning eller drab af padder eller krybdyr, ligesom risiko for skade eller drab på enkeltindivider ikke kan forudses som en konsekvens af projektets gennemførelse. Der stilles ikke vilkår om kompenserende foranstaltninger for så vidt angår beskyttelse af padder og krybdyr.

6.6.2 Fugle

På strækningen ved Lønstrup, er der ikke konstateret ynglefugle på selve stranden, og kystbeskyttelsesarbejdet på stranden i yngletiden vurderes derfor ikke at påvirke fuglelivet. Hvis der ved udførelse af kystbeskyttelsesaktiviteterne påtræffes ynglefugle på stranden, skal der tages de nødvendige forholdsregler, så skade på reder og forstyrrelse af ynglende fugle undgås i fuglenes yngletid (15. april - 31. juli)

Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at der ikke vil være tale om en væsentlig påvirkning af ynglende fuglearter på stranden, da hensynene jf. habitatdirektivet og artsfredningsbekendtgørelsen varetages. Miljøstyrelsen stiller ikke vilkår hertil.

Strandfodring kan potentielt medføre forstyrrelser i nærområdet, hvilket kan forringe fugles mulighed for fødesøgning. Det indpumpede sand kan dog også indeholde smådyr, som tilfører en ny kortvarig fødekilde til strandfugle. På baggrund af kystbeskyttelsesaktiviteternes varighed vurderer Miljøstyrelsen, at den lokale påvirkning er af midlertidig karakter der muliggør at fugle til en vis grad stadig kan søge føde i området og nærved liggende uforstyrrede strækninger langs kysten.

I klinten ved Lønstrup er der registreret forekomst af den fredede digesvale, der udgraver redhuller i erosionsskrænten. På grund af den projektnære placering af yngleområdet vurderer Miljøstyrelsen, at digesvalen potentielt kan påvirkes af den planlagte kystbeskyttelse. Påvirkningen kan primært ske som forstyrrelse ved støj fra maskiner, der anvendes til kystbeskyttelsesaktiviteterne.

Jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 6, stk. 5 må digesvalereeder ikke ødelægges i perioden 1. april-31. august. Kystbeskyttelsesaktiviteterne vil medføre, at den naturlige kystdynamik hæmmes på strækningen. Kystskrænterne og dermed digesvalereederne forventes dog ikke ødelagt som følge af kystbeskyttelsesaktiviteterne. Det forventes, at der på trods af kystbeskyttelse på strækningen ved Lønstrup stadig vil være egnede redesteder for digesvale, idet der vil være lokale erosionsskrænter.

Der er ikke fugle på udpegningsgrundlaget for de fire nærmeste beliggende Natura 2000-områder i forhold til projektområdet.

6.6.3 Fisk

For hvert Natura 2000-område er der givet en liste, det såkaldte udpegningsgrundlag, med naturtyper, arter og fugle, som det enkelte område er udpeget for at beskytte. Det overordnede mål for Natura 2000-områderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der indgår i områdernes udpegningsgrundlag. Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet angiver en række kriterier, som skal være opfyldt, for at en naturtype eller art kan siges at have gunstig bevaringsstatus.

Habitatdirektivets ordlyd (artikel 6) er som udgangspunkt meget restriktiv og angiver, at der ikke må gives tilladelser eller vedtages planer mv., som kan beskadige eller ødelægge naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget. Før der kan gives tilladelse til et projekt, der berører et Natura 2000-område, skal der således foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt.

Strandfodring kan påvirke fisk på grund af forhøjet indhold af suspenderet sediment i vandsøjlen (SSC) som følge af spild fra den fineste fraktion af det tilførte sand. Strandfodring påvirker i primært zonen helt tæt på kysten i nærheden af de områder, hvor sandfodringen foregår.

For fiskene kan den øgede koncentration af suspenderet sediment medføre en direkte påvirkning af iltoptagelsen via gæller, hud- og ægmembran, ligesom der kan ske en tilstopning af fiskenes fordøjelsessystem med øget dødelighed til følge. Indirekte påvirkning fra SSC kan ske i form af ændret migrations- og fødesøgningsadfærd, der kan medføre forringet reproduktion, mindsket vækst og øget udsathed for at ende som bytte for andre fisk, fugle og sæler.

Havlampret står på bilag 2 i habitatdirektivet, og er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område N6 ”Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å” der udgøres af habitatområde H6. Havlampret gyder i ferskvand og vokser op i havet. I havet er havlampretten både pelagisk og bentisk på dybder op til 200 meter.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at gydeindvandring fra havet sker stort set året rundt (marts til december) med hovedopgang i april-maj måned. I Danmark sker selve gydningen formentlig fra april til juli (maksimum gydning sandsynligvis i juni - juli). Fri passage mellem gydeområder i ferskvand og opvækstområder i havet er et krav. Miljøkonsekvensrapporten konkluderer, at havlampret har lav følsomhed over for sedimentation og forhøjede sedimentkoncentrationer.

Høje koncentrationer af SSC i forbindelse med strandfodring ved Lønstrup forventes dermed ikke at medføre påvirkning af vandrende fisk, herunder f.eks. stavsild og laks, idet der ikke vurderes at være fjordmundinger eller større vandløb beliggende

inden for en afstand af projektområdet, hvortil sedimentfanen fra fodringsarbejderne må kunne forventes at overlappe. På den baggrund vurderes gennemførelse af projektet ikke at hindre fiskene i at vandre gennem udløbene til deres gyde- eller fødesøgningsområder, fordi de søger at undvige sedimentfanerne.

Da projektet ikke medfører en negativ påvirkning af arterne, strider det ikke mod bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-områderne ligesom det heller ikke bidrager til, at der ikke sker målopfyldelse jf. bekendtgørelse om miljømål for overfladevand-områder og grundvandsforekomster. Projektet medfører dermed ikke en risiko for en forringelse af eksisterende tilstande eller hindring af målopfyldelse, jf. § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

6.7 Beskyttet natur

I miljøkonsekvensrapporten redegøres der for kystbeskyttelsesaktiviteternes mulige påvirkninger af naturområder på land og til vands.

6.7.1 Terrestrisk natur

Langs strækningen ved Lønstrup er der klitfredede arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 8. Derudover er der udpeget beskyttede naturtyper jf. naturbeskyttelseslovens § 3 på store dele af strækningen. Fælles for de beskyttede områder er, at der ikke må ske tilstandsændringer, herunder terrænændringer.

De beskyttede naturtyper langs kysten udgøres af § 3 overdrev, der ligger højt over stranden, oven for den stejle kystskrænt. Dette er også gældende for nærmeste Natura 2000-område N7, der ligger umiddelbart syd for projektområdet ved Lønstrup. Naturområderne forventes ikke at blive påvirket direkte af sandfodringen, der foregår nede på stranden. Fodringssandets indhold af næringsstoffer vurderes ikke at kunne medføre tilstandsændringer i § 3 naturområderne, hvis der sker fygning fra projektet til omkringliggende naturområder. Evt. sandfygning forventes ikke øget i forhold til nuværende situation.

Da Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag netop udgøres af arter og naturtyper, forventes disse således ikke påvirket af projektet, hvorfor områderne ikke behandles yderligere i nærværende afsnit.

Kystbeskyttelse har fundet sted i varierende former gennem mange årtier, og de nuværende overdrev oven for skrænten er dermed et kulturprodukt på linje med afgræssede heder og enge, som også er langt mere ensformige, end de ville være, hvis de blev udsat for naturens frie kræfter.

Påvirkning af vind og erosion hæmmes ved kystbeskyttelsesaktiviteterne, der medfører, at mosaikken af forskellige naturtyper kan sløres og biodiversiteten påvirkes.

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at der udelukkende køres på eksisterende veje og spor, således, at der ikke køres i naturområder, hvorved de ikke vil blive påvirket af fysisk forstyrrelse fra projektet.

Beskyttede naturområder, der ligger længere væk herunder fjordområder, enge og moser vil forblive upåvirket ved realisering af kystbeskyttelsesaktiviteterne, da der ikke vil ske fysiske påvirkninger heraf.

Kystbeskyttelsesaktiviteterne vil højere grad medføre, at klintens udstrækning fastholdes primært inden for projektstrækningen, og der vil ikke ske en naturlig udvikling af kystnaturtyperne, idet der sker en forskydning mod mere stabile vegetations typer.

Kystbeskyttelsen på strækningen ved Lønstrup har overordnet set medført en beskyttelse af kystnaturen på land, da det ikke anses for realistisk eller samfundsmæssigt forsvarligt, at der sker en naturlig udvikling, som på sigt vil nedbryde kysten og flytte skrænten, bebyggelse og natur længere ind i landet. Arealanvendelse og infrastruktur

i de bagvedliggende områder er fortsat en effektiv barriere for spredningen af naturtyperne længere ind i landet. Foretages der derfor ikke den nødvendige kystbeskyttelse, vil der ganske vist sikres den naturlig succession igennem naturtyperne, men med tab af bagvedliggende naturområders udbredelse til følge.

Miljøstyrelsen finder på ovenstående grundlag ikke anledning til at stille supplerende krav til projektet med hensyn til påvirkning af terrestrisk natur.

Deposition af kvælstof

I miljøkonsekvensrapportens er der foretaget beregning af projektets ammoniakdepositionen i terrestriske naturområder. Den maksimale kvælstofdeposition ved et worst-case scenarie er beregnet til at være 0,5 kg N/ha/år i en afstand af 70 meter fra arbejdet med strandfodring ved tilkørsel over land. Herefter aftager depositionen som funktion af afstanden mellem kystbeskyttelsesarbejdet og naturområder. I en afstand på mere end 1.000 meter er kvælstofdepositionen fra projektet under 0,1 kg N/ha/år.

Baggrundsdepositionen for kvælstof ved Lønstrup er på ca. 13 kg N/ha/år, og tålegrænseintervallet for overdrev på kalkrig bund samt kystklint er 15-25 kg N/ha/år.

Miljøstyrelsen vurderer, at den svagt øgede kvælstofdeposition medfører moderat påvirkning af de terrestriske naturområder. Naturtypernes nedre tålegrænse vurderes ikke overskredet med bidraget fra kystbeskyttelsesaktiviteterne til ammoniakdepositionen i naturområderne. Merbidraget fra projektet vil bidrage til en øget påvirkning af tilstanden for naturtyperne. Der anvendes de bedste teknikker, og det brugte materiel skal altid leve op til relevante emissionskrav. Påvirkningen er lokal og afgrænset, og det vurderes, at depositionen af kvælstof som projektet medfører, er begrænset i det omfang det er muligt.

Miljøstyrelsen finder på dette grundlag ikke anledning til at stille supplerende krav til projektet med hensyn til emissionen af kvælstof.

Kumulation med andre kystbeskyttelsesaktiviteter

Nærmeste Natura 2000-område N7, der ligger umiddelbart syd for projektområdet ved Lønstrup, hvor naturtype 1230 "Klinter eller Klipper ved kysten" er på udpegningsgrundlaget. Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at Hjørring Kommune har ansøgt om tilladelse til sandfodring ca. 3 km ud for Løkken, ca. 1,3 km ud for Nr. Lyngby og ca. 7,5 km omkring Lønstrup. Ved Mårup strand må fodringen som årligt gennemsnit ikke overstige 67.000 m², som svarer til 90 % af det naturlige sandtab af sand på strækningen. Herved sikres det, at der fortsat er en naturlig dynamik af klinten.

Kystbeskyttelsen ved de tre strækninger kan sammen med kystbeskyttelsen ved Lønstrup medføre en kumulativ påvirkning af landskabet, i form af, at en større del af kysten bremses i dens naturlige udvikling.

Aktiviteterne forbundet med kystbeskyttelsen kan ske på forskellige tidspunkter eller samtidigt, hvormed enten perioden for sandfodringen forlænges eller flere strækninger påvirkes på samme tid. Ved sandfodring på flere strækninger samtidig kan den visuelle forstyrrelse forstærkes. Dog vurderes det, at forstyrrelsen er begrænset, da der er tale om kystnær fodring, hvor der ikke er aktiviteter på land. Ved tilladelse til strandfodring på strækningerne placeres en større mængde sand på stranden, som hæver strandens bredde og højde på en længere del af kyststrækningen. Strandfodringen vil desuden tilføre kystlandskabet et teknisk præg i en længere periode, hvis aktiviteterne sker forskudt.

Kystdirektoratet-Drift og Anlæg vil derfor planlægge kystbeskyttelsen i samarbejde med Hjørring Kommune med henblik på at sikre, at den naturlige dynamik af klinten ved Lønstrup ikke påvirkes på baggrund af væsentlige kumulative effekter.

Der stilles vilkår 14 om koordinering af kystbeskyttelsesindsats på strækningen med Hjørring Kommune. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at kysten i Natura

2000-område N7 ikke påvirkes hvad angår den naturlige dynamik af naturtype 1230 "Klinter eller klipper ved kysten".

6.7.1.1 Færdsel i området

Projektet indebærer samlet en markant forøget færdsel på stranden, arbejdspladsen samt på vejene i området.

Da færdsel uden for anlagte stier og veje udgør et væsentligt slid på evt. vegetationsdække og dermed på klitternes modstandsdygtighed over for sandflugt og erosion søges denne påvirkning derfor minimeret mest muligt. Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der ikke finder færdsel sted uden for eksisterende veje eller oven for kystskrænten eller i de bagvedliggende klitter, hvorfor der ikke vil være nogen påvirkninger af naturtyperne som følge af fysisk forstyrrelse.

Grundet klintens stejlehed og tilstedeværelsen af kun to adgangsveje til stranden, vurderer Miljøstyrelsen ikke, at der er risiko for færdsel uden for eksisterende veje og der stilles dermed ikke vilkår herom.

6.7.2 Vandløb, søer og havet

Vandrammedirektivet har til formål at tilvejebringe en god økologisk tilstand for grundvand, vandløb, søer og de kystnære farvande i alle EU medlemslandene. Den praktiske gennemførelse af vandrammedirektivet sker i Danmark gennem de statslige vandområdeplaner. Disse er udarbejdet i henhold til Lov om vandplanlægning, som implementerer vandrammedirektivet i Danmark. Miljømålene i vandområdeplanerne omfatter økologisk og kemisk tilstand.

Da der forekommer en nettoudstrømning af vand fra søer og vandløb til havet, forventes den planlagte sandfodring langs kysten ikke fysisk at påvirke søer eller vandløb, der er målsat og omfattet af vandplanlægningen. Der vil ikke ske fysiske ændringer af vandområderne (vandløb og søer) eller deres opland, som følge af kystbeskyttelsen. Sandsynligheden for havets gennembrud til brak- og ferskvandssøer mindskes ved gennemførelse af kystbeskyttelsesaktiviteterne.

Med hensyn til den økologiske tilstand i vandløb, medfører projektet ikke påvirkning af kvalitetselementerne på baggrund af projektets afstand til nærmeste åer herunder vurderingen af fisk jf. afsnit 6.6.3. Dermed vurderer Miljøstyrelsen, at projektet ikke har konsekvenser for opfyldelsen af målsætningerne om god økologisk tilstand i vandområderne. Miljøstyrelsen finder på dette grundlag ikke anledning til at stille supplerende vilkår til projektet med hensyn til vandløb og søer.

Miljømålet for vandområderne langs strækningen ved Lønstrup er god økologisk tilstand senest i 2021. Den økologiske tilstand beskrives ud fra tilstanden af kvalitetselementerne kloforyl, ålegræs og bundfauna.

Strækningen ved Lønstrup hører under hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat, Skagerrak, kystvand Skagerrak. Den samlede økologiske tilstand for kystvandet Skagerrak er ringe økologisk tilstand, mens miljømålet for vandområderne langs strækningen ved Lønstrup er god økologisk tilstand senest i 2021.

I de kystnære vande vil sandfodringen medføre en lille påvirkning af indholdet af næringsstoffer i vandsøjlen regionalt. Påvirkningsgraden begrænses, da fodringssandet består af rent, veliltet sand med et lavt indhold af organisk stof, og da kvælstofdepositionen på vandoverfladen fra skibe og maskiner er ubetydelig.

I forbindelse med tilladelser til anvendelse af sand fra områderne har Miljøstyrelsen vurderet, at der er tale om rene materialer. Påvirkninger fra miljøfremmede stoffer vurderes dermed for usandsynlige, hvorfor sandfodringen ikke vurderes at påvirke muligheden for at opretholde eller opnå god kemisk tilstand inden for 12 sømil-zonen langs strækningen ved Lønstrup.

Da hverken indholdet af næringsstoffer eller lystilgængeligheden på sigt vurderes at blive mærkbart ændret som følge af sandfodringen, vurderes påvirkningen at være uvæsentlig.

Den planlagte sandfodring resulterer ikke i væsentlige ændringer i bundfaunaens artssammensætning eller biomasse. Tab af habitat for bundfaunaen ved tildækning med sand ved kystnær fodring vurderes at være begrænset, da habitattabet kun er midlertidigt, og rekoloniseringen af området hurtigt igangsættes, og bundfaunasamfundet genetableres indenfor 3-5 år for de længere levende arter.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er behov for at stille vilkår i forhold til beskyttelse af kystvande. Konsekvensen af kystbeskyttelsesaktiviteterne vurderes at medføre en ikke væsentlig påvirkning af kystvandene, og projektet vurderes ikke at medføre forringelse af tilstanden af kystvande, ligesom opfyldelse af miljømålene ikke hindres.

Danmark er i henhold havstrategidirektivet forpligtet til at indrapportere omfanget af fysisk tab og fysisk forstyrrelse af den danske havbund. Rapporteringen sker i forbindelse med at Miljø- og Fødevarerministeriet udarbejder en basisanalyse, der beskriver den nuværende miljøtilstand for hver af de 11 deskriptorer og samtidig giver en definition af god miljøtilstand. Rapporteringen af fysisk tab og forstyrrelse sker i henhold til havstrategidirektivets Deskriptor 6 Havbundens integritet og bør ske i forhold til de overordnede habitattyper defineret i Havstrategidirektivet. For at sikre det bedst mulige datagrundlag for indrapporteringen til EU, bedes individuelle projekter om at indrapportere omfanget af fysisk tab og fysisk forstyrrelse til Miljøstyrelsen, og der stilles vilkår 6 hertil.

Da kystbeskyttelsen vil deponere sand på havbunden inden for 6 meter kurven, forventes der midlertidig fysisk forstyrrelse og tab af den naturlige havbund. Udstrækningen af fysisk tab og fysisk forstyrrelse af havbundens overordnede habitattyper skal vurderes, dokumenteres og indrapporteres til Miljøstyrelsen. Hvis muligt, skal udstrækningen af fysisk tab og fysisk forstyrrelse ske i forhold til de overordnede habitattyper defineret i Havstrategidirektivet. Bygherres egne, nøje optegnelser af sandfodringsaktiviteternes placering, omfang og tidsmæssige udstrækning vurderes at kunne ligge til grund for opfyldelse af vilkåret.

6.8 Kystprofil og sedimentkoncentration

6.8.1 Kystprofil

Den planlagte gennemførelse af kystbeskyttelsen vil direkte påvirke kystprofilet ved strandfodring og kystnær fodring (revlefodring). Kystbeskyttelsesaktiviteterne kan potentielt medføre, at profilet bliver stejlere ud til ca. 6 m dybdekurven. Dette skyldes, at vedvarende sandfodringer kan medføre en generel forøgelse af middeldkornstørrelsen i bundsedimentet, og at bredden af brydningszonen mindskes. Strandfodring medfører en mindre påvirkning af kystprofilet, idet dette primært ændres ved opfyld med sand på stranden.

Påvirkningen vurderes dog efterfølgende gradvist at aftage, da sandet bliver omfordelt af vind, bølger og strøm og indgå i de naturlige processer på kysten.

Kystprofilets naturlige udvikling hindres ved realisering af projektet, hvilket er det egentlige hovedformål med den ansøgte kystbeskyttelse. På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at kystprofilets påvirkning er acceptabel sammenholdt med de samfundsmæssige interesser, projektets udførelse har.

6.8.2 Sedimentforhold

Sedimentforholdene på den kystnære havbund ved Lønstrup påvirkes direkte i forbindelse med indbygning med fodringssand, der i et vist omfang afviger fra det eksisterende sediment, idet der anvendes sand fra forskellige indvindingsområder og fra oprensningen af indsejling til Hirtshals Havn.

Den langsgående sedimenttransport langs strækningen ud for Lønstrup er primært nordgående. Tilstedeværelsen af høfder blokerer for den del af den langsgående sedimenttransport, som foregår mellem strandlinjen og høfdens afslutning. På den måde fanges en del af sedimentet og aflejres på højdens sydlige side.

I miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at sedimentet har en middeldkornstørrelse (D₅₀) på 0,2-0,22 mm. Fodringssandet adskiller sig ikke væsentligt fra de observerede middeldkornstørrelser på strækningen. Miljøstyrelsen vurderer, at konsekvensen af sandfordringen i forhold til ændringer i sammensætningen af bundsedimentet ikke er væsentlig.

Idet der ikke er konstateret områder, hvor sedimentpåvirkningen kan få væsentlig betydning for sårbare fiskearters vandrings- og gydeperioder, vurderer Miljøstyrelsen, at det ikke nødvendigt at stille afværgevilkår til sedimentets fintstof indhold eller sammensætning, når projektet udføres som beskrevet.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at kystnær fodring vil medføre ændring og dermed påvirkning af den suspenderede sedimentkoncentration. Påvirkningens udbredelse vil være lokal, da sedimentfanen fra den kystnære fodring kan sprede sig op til 20 km mod nord svarende til området øst for Hirtshals. Forøgelsen af sedimentkoncentrationen vil dog ligge inden for de naturlige variationer.

Når den kystnære fodring er afsluttet, vil sedimentkoncentrationen igen falde til det naturlige niveau, det vurderes, at påvirkningen ikke er væsentlig.

Miljøkonsekvensrapporten konkluderer, at der kan forekomme kumulative effekter i forhold til Hjørring Kommunes sandfodringsprojekt og oprensning af Hirtshals Havn for så vidt angår sedimentforhold. Kystdirektoratet, Drift og Anlæg vil derfor planlægge kystbeskyttelsen i samarbejde med Hjørring Kommune med henblik på at sikre, at der ikke kan opstå væsentlige kumulative effekter. Miljøstyrelsen stiller vilkår om, at dette afværgetiltag realiseres.

Hirtshals Havn gennemfører oprensning af Hirtshals Havn, og der vil derfor kunne forekomme en kumulativ effekt i forhold til koncentrationen af suspenderet sediment, hvis oprensningen og den kystnære fodring ved Lønstrup gennemføres samtidigt, eller inden for en periode på 24 timer.

Den kumulative effekt vurderes dog at være marginal og helt lokal og vil ikke give anledning til en væsentlig forhøjelse af koncentrationen af suspenderet sediment. Sammenfald af sedimentfaner vil kun forekomme i tilfælde af, at sandfordringen ved Lønstrup gennemføres via rainbowing kombineret med stærk nordgående strøm. Desuden er koncentrationen af suspenderet sediment i vandsøjlen fra sandfodring ved Lønstrup lav, når sedimentfanen når Hirtshals. Miljøstyrelsen stiller på baggrund heraf ikke vilkår til koordinering af projektet med oprensningsaktiviteter ved Hirtshals Havn.

6.9 Råstofindvinding

Fyldsand til sandfodring hentes fra allerede godkendt indvindingsområde, oprensningsmaterialer fra Hirtshals Havn samt fra sand fra stranden/oprensning syd for Hirtshals Havn. Fordeling af indvindingslokaliteter er begrænset af de gældende indvindings- og nyttiggørelsestilladelser.

Da indvundet materiale sker fra godkendte områder til havs vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke er behov for at stille vilkår for så vidt angår råstofindvinding til brug for udfærdigelse af projektet.

6.10 Arkæologi og kulturarv

Inden for projektområdet findes ingen fredede fortidsminder. Til gengæld findes en række ikke-fredede fortidsminder både på land og på havbunden.

De ikke-fredede fortidsminder består hovedsageligt af enkeltfund, der er fundet af borgere og efterfølgende indleveret til museet.

Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at fortidsminderne ikke at blive påvirket af projektet, idet færdsel med maskiner sker på etablerede veje, parkeringspladser og lignende. Hvis der opdages fortidsminder i forbindelse med de forskellige arbejdsprocesser, skal arbejdet standses, og det ansvarlige museum tilkaldes, så det sikres, at fortidsmindet så vidt muligt bliver bevaret, jf. museumslovens §27 stk. 2.

Ikke-fredede fortidsminder i form af enkeltfund kan registreres og fjernes fra stedet, så de bevares for eftertiden. Eventuel overdækning med sand ved strandfodring af jordfaste, ikke-fredede fortidsminder på stranden vurderes ikke at medføre ødelæggelse af fortidsminderne.

Der er tre ikke-fredede fortidsminder på havbunden, hvoraf kun et er jordfast fortidsminde i form af et vrak, der er ældre end 100 år. Fortidsmindet kan potentielt blive påvirket af sandfodringsaktiviteterne. Der stilles i nærværende tilladelse vilkår 13 om sikkerheds afstand mellem bundankre til flyderørledninger til fortidsminder på havbunden, for at undgå påvirkning heraf, ligesom vilkåret bortfalder, såfremt der udføres en marinarkæologisk undersøgelse af fortidsminderne af det marinarkæologisk ansvarlige museum på bygherres regning.

Der placeres en midlertidig arbejdsplads inden for kommuneplanens udpegning for værdifuldt kulturmiljø. Arbejdspladsen er midlertidigt placeret på den eksisterende, befæstede parkeringsplads ved nedkørslen til stranden, hvor der i forvejen er en del trafik. Da arbejdspladsen er midlertidig, vurderes det, at de kulturhistoriske elementer inden for udpegningen ikke påvirkes væsentligt af de midlertidige aktiviteter.

Der findes ingen beskyttede sten- og jorddiger eller fredede og bevaringsværdige bygninger inden for eller i nærheden af projektområdet.

6.11 Landskab og visuelle påvirkninger

Ud for Lønstrup ligger den stejle Lønstrup Klint, som ud over Rubjerg Knude består af moræneaflejringer i en op til 50 meter høj klint.

Ved både Lønstrup og området nord for Lønstrup omkring Skallerup Klit ligger landskabet markant lavere end syd for Lønstrup.

Langs kysten syd for Lønstrup fremtræder landskabet med en smal forstrand. Den markante græsklædte kystklint hæver sig over forstranden og bærer tydelige præg af kysterosion. Beplantningen på klinten består af bl.a. marehalm og lyng, hvor skrænten yderst mod kysten er domineret af hjælme. Samtidig ses langs klinten markante erosionskløfter.

I klitterne og på stranden findes bunkere fra 2. Verdenskrig. Bunkerne blev bygget i klitterne eller ind i klinten, men mange af dem er i dag faldet ned på stranden og er mere eller mindre sunket ned i sandet, da der er sket en tilbagerykning af klinten, stranden og kysten.

Der er ingen eller lille visuel forbindelse fra stranden til det bagvedliggende kystlandskab. Fra det bagvedliggende relativt flade kystlandskab er der set fra toppen af klinten vid og ubrudt udsigt over havet. Længere inde i landskabet er landskabet åbent og relativt fladt, og er inddelt i mindre landskabsrum af beplantning i klynger eller levende hegn.

Langs kyststrækningen ved Lønstrup er kystens udformning præget af forskellige kystbeskyttelsestiltag, som er en kombination af sandfodring, skråningsbeskyttelse, og bølgebrydere, hvormed strækningen har et teknisk præg.

Strækningen ved Lønstrup er omfattet af udpegningen for større sammenhængende landskaber i retningslinjer i Kommuneplan 2016 for Hjørring Kommune. Projektet vurderes at være i overensstemmelse med disse.

Kommunen har endvidere udpeget strækningen som særligt værdifuldt geologisk område. Hjørring Kommunes retningslinjer for de geologiske udpegninger specificerer bl.a., at området skal friholdes for byggeri, tekniske anlæg, skovtilplantning, råstofindvinding, kystsikring og andet, der vil sløre eller ødelægge mulighederne for at kunne erkende den geologiske dannelse. Jf. miljøkonsekvensrapporten har Hjørring Kommune oplyst, at kystsikring i retningslinjen referer til hård kystbeskyttelse og ikke sandfodring. Hjørring Kommune er hertil ved at udarbejde revisionen af kommuneplanen, hvor der vil indgå en kysthandlingsplan. Sandfodring på fællesaftales-trækningen er fortsat et afgørende element i Hjørring Kommunes fremadrettede politik for beskytte af kysten og dens rekreative værdier

Det vurderes på den baggrund, at projektet er i overensstemmelse med de geologiske udpegninger, idet de geologiske strukturer ikke ødelægges men overdækkes ved at fortsatte kystbeskyttelsen med deraf følgende dynamik i kystområdet.

Strækningen er endvidere omfattet af det nationale kystlandskab Lønstrup Klint (nr. 78), som er et af Danmarks nationale interesseområder for geologi, geomorfologi og kystdynamik. De udpegede områder langs Danmarks kystlinje demonstrerer enkeltvist og set i sammenhæng variationerne i kystlandskabet.

Kystbeskyttelsen vil bremse strandens naturlige udvikling, men vil på den anden side opretholde kystlandskabets overordnede karakter og det kendte billede af kysten. På den baggrund vurderes der ikke at være en væsentlig indvirkning på kystlandskabets karakter efter stand- og strandfodringen.

Det vurderes, at den planlagte kystbeskyttelse sikrer, at kystens kendte udtryk bevares de steder, hvor der er behov for kystbeskyttelse. Kystbeskyttelsen vurderes ligeledes at bidrage til at bevare området ved Lønstrup som attraktivt besøgsmaal, hvorfor konsekvensen af kystbeskyttelsen vurderes væsentlig og positiv i forhold til kystens attraktionsværdi.

Arbejdet i forbindelse med den planlagte kystbeskyttelse vil midlertidigt lokalt påvirke kystlandskabet visuelt og fysisk. I perioder, hvor arbejdet foregår, vil intensiteten være høj, idet der anvendes skibe, store maskiner og andet maskinel på land. Den største visuelle påvirkning i forbindelse med kystbeskyttelsen vil forekomme i forbindelse med strandfodring fra skib, hvor der både vil være aktivitet til vands og til lands. På grund af den stejle klint samt knækket på kyststrækningen ved Lønstrup vurderes påvirkningen dog ikke at være over større afstande.

Arbejdslys fra maskinerne i forbindelse med natarbejde vil påvirke kystlandskabet, hvor nattemørke er en naturlig del af den forventede oplevelse. Miljøstyrelsen stiller vilkår 12 vedr. belysning på den midlertidige arbejdsplads, til sikring af, at aktiviteterne ikke medfører væsentlige lysgener for omkringboende. Da aktiviteterne er midlertidige og foregår over kortere strækninger ad gangen, vurderes projektet således ikke at have væsentlig indvirkning på kystlandskabets karakter.

Langs strækningen er der klitfredede arealer. Som følge af sandfodring vil der ske midlertidig terrænregulering på stranden langs kysten, der dog med tiden udlignes af erosion fra bølger og vind. Ændringerne vil være afgrænset af klinten. så der ikke er visuel eller fysisk sammenhæng til de højere liggende klitfredede arealer. Klitfredningen skal sikre en generel friholdelse af strandene og de bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse. Klitfredningen har desuden til formål at sikre, at der ikke opstår sandflugt eller risiko herfor. Kystbeskyttelsen vurderes derfor at være i overensstemmelse med klitfredningens generelle formål.

6.12 Affald

På arbejdspladserne vil der ske opsamling af affald i affaldscontainere. Affaldet bortskaffes til godkendt modtager i henhold til den enkelte kommunes regulativ for affaldshåndtering. Håndtering af affald vurderes ikke at give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger af jord og grundvand, når dette sker på de midlertidigt anlagte arbejdspladser og efter kommunernes retningslinjer herfor.

Miljøstyrelsen vurderer, at affald fra sandfodrings-skibene ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger, når det bliver håndteret i overensstemmelse med gældende regulativer og standarder, herunder BEK. nr. 537 af 22/05/2007 om udtømning af affald fra skibe og platforme.

6.13 Luft og klima

Miljøkonsekvensrapporten omhandler også projektets påvirkning af luftkvaliteten. I forbindelse med sandfodringen vil der midlertidigt kunne forekomme en forøget luftforurening tæt på selve sandfodringsarbejdet. Den øgede luftforurening fra skibe og entreprenørmaskiner har en meget lille påvirkningsgrad med undtagelse af NO₂-emissioner, som midlertidigt vil medføre en meget høj påvirkning. Arbejdet flyttes dog løbende langs stranden, og påvirkningen vil derfor kun ske kortvarigt på den enkelte lokalitet.

I miljøkonsekvensrapporten er det anført, at klimaet har afgørende betydning for forholdene på Vestkysten. Da Vestkysten er en naturlig erosionskyst, vil den uden kystbeskyttelse rykke tilbage, som den har gjort det i århundreder. Det vurderes, at der som følge af klimaforandringerne løbende vil blive behov for at fodre med større sandmængder for at opretholde kystlinjen. Som følge af klimaforandringer forventes vandstanden gradvist at stige; der vurderes dog ikke være væsentlig vandstandsstigning i løbet af projektets udførelse og levetid.

Projektets påvirkning af klimaet er ligeledes belyst i miljøkonsekvensrapporten, hvor forbrug af fossile brændstoffer til skibe og maskiner m.m. vil bidrage til den nationale udledning af drivhusgasser. Dermed vil projektet medvirke til den globale påvirkning af klimaet.

Den samlede CO₂-emission for sandfodringsaktiviteterne (fra skibe og entreprenørmaskiner) på strækningen for sandfodringsaktiviteterne udgør op til ca. 42.500 CO₂-ækvivalenter (t/år). Kystbeskyttelsesaktiviteterne bidrager derfor i projektperioden til den samlede danske CO₂-emission, der i 2017 udgjorde ca. 89 mio. CO₂-ækvivalenter (t/år). Det er ikke kvantificeret, hvad de nuværende kystbeskyttelsesaktiviteters bidrag hertil er. Det må dog antages, at de nuværende aktiviteter bidrager med en betydelig del af den beregnede merudledning af CO₂ fra det ansøgte projekt.

Miljøstyrelsen vurderer, at projektets bidrag til den samlede emission ikke er væsentligt, og der stilles ikke vilkår om afværgetiltag til nedbringelse af CO₂-emissionen fra projektet, der forventes at anvende CE-mærket materiel. I kumulation med den nationale udledning af CO₂ vil projektet medføre påvirkning af klimaet. Det vurderes dog at den samfundsmæssige interesse i realisering af projektet opvejer og i videst muligt omfang opvejer denne påvirkning.

6.14 Samlet konklusion

Det er Miljøstyrelsens samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige forhold som følge af projektet, når de stillede vilkår overholdes. Endvidere vurderes projektets miljøpåvirkninger ikke at have en sådan karakter eller omfang, der gør at projektet ikke kan realiseres.

7. Overvågning

Når projektet gennemføres med de stillede vilkår vurderer Miljøstyrelsen, at det ikke vil have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Der stilles derfor ikke vilkår om overvågning.

8. Offentliggørelse

Afgørelsen om at meddele §25-tilladelse inkl. bilag vil blive offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside (www.mst.dk) den 11. februar 2021.

9. Klagevejledning

En § 25-tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år, efter at den er meddelt, jf. Miljøvurderingsloven § 39.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på <https://mfkn.naevneneshus.dk/>. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside ((www.naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/)).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den 11. marts 2021.

Miljøstyrelsens afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse.

§ 25-tilladelse

Kystbeskyttelse Lønstrup

J. nr. 2020-20239

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C
www.mst.dk